

Liberecký kraj ukázal cestu, jak naložit s opuštěnými německými hroby. Konference v Černousích měla mimořádný ohlas

14. 09. 2026 12:07

Jak legislativně i prakticky naložit s chátrajícími německými náhrobky, které po osmi desetiletích chátrají? Na tuto palčivou otázku odpověděla včerejší mimořádně úspěšná konference v kostele sv. Vavřince ve Vsi u Černous, kterou uspořádal Liberecký kraj ve spolupráci s místní obcí a Severočeským muzeem v Liberci.

Úvodního slova se zhostila Ing. Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana pro resort kultury a cestovního ruchu.

„Někdejší Sudety pokrývají zhruba tři čtvrtiny rozlohy kraje. Pro obce, které se potýkají s nedostatkem hřbitovních kapacit a rozpadajícími se masivními hrobkami je to zásadní téma. S pietou k zemřelým a odpovědností za dědictví, které nám zůstalo po poválečném odsunu původních obyvatel, je třeba se tématu opuštěných německých hrobů a hrobek odpovědně věnovat. Moc děkuji kolegovi Tomášovi Vávrovi z odboru kultury Libereckého kraje, Jiřímu Křížkovi, řediteli Severočeského muzea a Olze Křížkové, památkářce z NPÚ za aktivní přístup k tomuto tématu,“ říká Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu a cestovní ruch Libereckého kraje.

Zástupcům samospráv a odborné veřejnosti byl během dopoledního bloku představen ucelený

praktický manuál. Ten obcím poskytuje srozumitelný návod, jak formálně převzít opuštěný majetek, jak s ním legálně nakládat a kde na jeho případnou záchranu čerpat dotační prostředky. Vysokou odbornou úroveň setkání podtrhla účast špičkových expertů a zástupců státní správy z celé republiky. Do diskuse se aktivně zapojili zástupci oddělení pohřebnictví Ministerstva pro místní rozvoj, oddělení národnostních menšin Ministerstva kultury a nechyběl ani zástupce Kanceláře veřejného ochránce práv. S historií Obce Černousy a místního kostela účastníky seznámil zástupce libereckého pracoviště Národního památkového ústavu Mgr. Ivan Peřina.

Program ovšem nezůstal pouze u teoretických přednášek. Zásadní součástí sdílení zkušeností byly příklady dobré praxe z regionu, v rámci kterých vystoupil Radim Vácha ze Spolku Sonow. Ten představil úspěšnou obnovu starého hřbitova v Kamenickém Šenově. Vrcholem celé akce, který u zúčastněných vzbudil vůbec největší ohlas, byl odpolední přesun přímo na místní hřbitov. Zde restaurátorka Mgr. Jana Rous Stěhulková názorně předvedla restaurování kovového kříže s náhrobkem a restaurátorka Vanesa Trostová následně představila základní principy šetrné obnovy kamenných památek.

Velký zájem ze strany zástupců obcí i odborníků potvrdil, že legální uspořádání těchto pietních míst je v regionu velmi aktuálním tématem. Opuštěné hroby již nemusí být pro samosprávy pouze bezpečnostní a finanční přítěží. Ukázalo se, že při uplatnění správných postupů, jako je například zavedení čestných adopcí nebo zajištění formou řízené ruiny, se mohou stát důstojnou a bezpečnou připomínkou historie kraje.